

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lv dovici || De Ponte Vallis-|| Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-|| libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1626

Cap. XIV. Temperantiam & abstinentiam conferre ad custodiam Castitatis,
& victoriam de luxuria reportandam

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45802](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45802)

Interdum etiam fecerunt aliqua sancti, quæ immodesta videbantur, ut hæc ratione se coram hominibus humiliarent, & honoré fugerent, quem illis offerre volebant; aut ob alios fines gloriæ Dei, speciali instinctu id eis inspirati: ut apparet ex Historijs Simeonis Sale, S. Francisci; & aliorum Sanctorum; & Isaias Propheta iubente Deo, *ambulavit nudus & discalceatus*; & David, ut mortem euaderet, quam timebat, fecit coram Rege Achis aliquot motus & iudicia immodesta, & *e stuebant salivæ eius in barba*. & saliebat in Aula & *impingebat in ostia portæ, quasi insanus*, aut stultus. Ad huiusmodi tamen casus opus est prudentia plus quàm humana, & motione diuina; sine qua non est faciendum, quod in se indecens est & malum, etiamsi in finem bonum dirigatur.

CAPVT XIV.

TEMPERANTIAM ET ABSTINENTIAM CONFERRE
ad custodiam Castitatis, & vicloriam de luxuria reportandam.

TEMPERANTIA, quæ inordinatum voluptatum gustatus appetitum moderatur, & alio nomine Abstinencia dicitur, (quatenus ab ijs cibis & potibus abstinet, quæ huiusmodi voluptatum sunt materia) hostem habet vitium gulæ & ebrietatis matrem, scilicet Luxuriæ, quod insinuat Ecclesiasticus dicens: *duo genera abusi sunt in peccatis, & tertium adducit iram & perditionem. Anima calida quasi ignis ardens, non exstinguetur donec aliquid glutiat: & homo nequam in ore carnis suæ non desinet, donec incendat ignem. Homini fornicatio annis panis dulcis, non fatigabitur transgrediens usque ad finem &c.* quibus verbis monet, hominem deditum gulæ, quam vocat *os carnis*, non sistere, donec luxuriæ ignem accendat; & comedentem ac bibentem nimium cibos & vinâ delicata ede deuenire, ut fornicationis & adulterij panem dulcem, & iucundum sibi reputet; & ut in hæc vitia, tanquam effrænis præcipitur. Sed quoniam de hoc puncto fufius actum est in secundo tomo: solum hic adferemus, quæ ad nostrum pertinent institutum: supponentes eos, qui velint compotes euadere castitatis, & præclarorum aliorum Christianæ vitæ facinoram, debere sese munire virtute abstinentiæ; carni que subtrahere omnem excessum in cibo & potu, qui esse potest esca luxuriæ, & aliorum vitiorum; neque esse contentos, quod illicitis & prohibitis abstineant (illis enim uti essent in temperantiâ); sed interdum etiâ à delicatis & preciosis, quæuis eis uti liceret ut hæc ratione subiectum magis ac obtemperantem habeat hostem domesticum carnem scilicet; & ut castitatis thesaurum tutius conseruent; maioresque vires à Deo obtineant, quibus graues pugnas vincant, & gloriosos triumphos reportent.

Eum in modum, quo Daniel cum socijs suis in itinere dederunt clarissimis victorijs proponentes firmiter *in corde suo, ne polluerentur de mensa Regis, neque de vino potus eius*: sed contenti essent leguminibus ad vescendum, & aqua ad bibendum. Quod præclare S. Basilius expendit his verbis: Daniel

quod

d Isai 10. 3.

c1. Reg. 21. 13.

Ex S. Tho. 2. 2. q. 146. & 149. a. 2. ad 1.

a Eccl 28. 28

Gulosus fit Luxuriosus. Tract. 2. c. 7. Studiosi castitatis debent se munire abstinencia. Interdum a licitis abstinentium.

b Dan. 1. 2.

Daniel
quia Gulā
oppressit,
ad magna
euehatur
officia.

³³
Gulosi pa-
bulum sunt
ignis infer-
ni.

Abstinētes
vincunt
flammas
Luxuriaz,
c Pro. 26. 10

Abstinētes
vincunt
passiones
bestiales,
d Dan. 6. 22

Abstinētes
vincunt
sugges-
tiones dæmo-
nis
f Cap. 3. 18.

Vincunt a-
uaritiam.
g Cap. 14. 5.

Abstinētes
vincunt
persecutio-
nes.

Abstinēti-
bus Deus
arcana re-
uelat.
h Isai. 28. 9

Ad Fratr.
de Monte
Dei.

Deserentes
mundi de-
licias cæ-
lestibus sa-
tiantur.

quod gulæ libidine compresserit, regno potitur Chaldæorum, simul
demolitur, draconē interimit; & Leonum pædagogus efficitur; idoneus
habetur, qui Deum humana se forma indururam prænunciet, & ab-
mysteria palam interpretetur. Quid autē de eius socijs dicam, nam facti
la superiores, regiam iram pro nihilo duxere; & statuum eius auream com-
psere, & quamuis in horrificam illam fornacem, Nabuchodonosoris Re-
iussu succensam, fuerint proiecti; nihil tamen lésionis acceperunt; sed
res potius valdeque iucundi laudes Deo canentes, in ea persisterunt. Vi-
enim tibi dico: si gulam in officio continueris, paradysum habitabis: si
nūs; hoc tibi persuade, pabulum te mortis futurum, & ignis æterni. Hæc
Basilius. Ex quibus apparet: abstinētes vincere quinq; hostium valde
rendorum genera: flammam scilicet, leones dracones, idola siue falsos
& crudelissimos tyrannos. Vincunt enim luxuriæ flammam in fornace
rationum; in qua non comburuntur, sed ignem à se repellunt. Abstinēti-
nim escam illi auferunt: scriptum est enim: *cum defecerint ligna, extingu-
ignis, & ipsa pruna.* Subiiciunt sibi vim & fortitudinem leonum, passio-
scilicet bestialium, & nominatim Itæ: quæ etiam est luxuriæ incensum
quia Deus omnipotentiâ suâ d *conclust ora h. eorum,* & omnium harum
rum: eò quòd ipsi abstinentiâ suâ obturarent ora propria. Et quid mirum
quòd non deuorentur à famelicis leonibus, quia non aperiunt ora sua, ut
stent cibos delicatos? *Interficiunt quoque dracones serpentes scilicet ter-
nales, obstruentes ora maledictarum eorum suggestionum, ne in postea
audeant ipsos perturbare, & molestare abstinentia enim abstrahunt illas
casiones, quibus serpentum astutia innititur. Contemnunt falsas aurum
carnis idola, nam paucis contenti calcant idolum auaritiæ; falsum que vo-
tris Deum, per Bel significatum, de quo Rex Babylonis dixit ad Danielem
non videtur tibi Bel esse vinens Deus; an non vides, quanta comedat, & bibat
die?* quia per suos voratores Sacerdotes vorabat quæcunque in eius tem-
ponebantur. Denique triumphant de Tyrannīs, qui sicut ille Nabuchodon-
nosor, temperantes & castos persequuntur; nihili facientes leges & iura
iusmodi, vt Christi crucem amplectantur.

SE D præstantius adhuc, magisque gloriōsum bonum communicat
Dominus noster per abstinentiam, aperiens illis arcana sua, sicut fecit
nieli, admittens eos ad suam familiaritatem, & extollens ad rerum cælestium
contemplationem, iuxta illud quod dixit Isaias, quod Dominus h *discipulis
scientiam, & intelligere faciet arcana sua, ablatos à facie. & auulsos ab vberibus.*
Et quoniam familiaritas cum Deo D. N. ad eò est suavis, & consolatio
cælestibus plena fit, vt (teste S. Bernardo) abstinētes, nō priuentur delicijs
& voluptatibus suis, sed eas in præstantiores cōuertunt: deserunt enim ca-

nales, & transeunt ad spirituales; reformant enim spiritum iucundo sapore spirituali; & ipsa caro reformatur in desiderio & cupiditate saporis sui carnalis. Nam (ut dixit S. Ioannes Climachus) ruc perfecte gula vincitur, cu spiritus sanctus degustatur, quae carnis gustu reddit insipidum, imo & ipsa caro proficit abstinentia: quia in solo pane vini homo, sed in omni verbo, quod egreditur de ore Dei, & leguminibus tantum vescantibus, & aquam tantum bibentibus, tantam dedit pulchritudinem & corpulentiam Danieli & socijs eius: ut k apparerent vultus eorum meliores & corpulentiores pra omnibus pueris, qui vescantur cibo regio. Et certo quodam modo abstinentia gustu auget, & sapore ciborum; & communi proverbio apud nos dicitur: esurienti nullus panis est malus. Et Salomon dixit: *l anima saturata calcabit facum: & anima esuriens etiam amarum pro dolci sumet.* Quamobrem dixit S. Ambrosius: *codimetu cibi, ieiunium est: quatio auidiior appetentia, tato esca iucundior.* vere enim ieiunium laporem addit in comiuijs, certum est enim, cibos post fame dulciores esse ac lapidiores

§. 1.
Interna Abstinentia perfecta.

PRAECELLENS haec Abstinentiae virtus tanquam Regina quaedam valde prudens sedens in throno cordis humani omnia regit ac moderatur, ipsius iurisdictioni subiecta, quae innumera sunt: & fungens sibi, recti, iustique iudicis munere, duplex valde perfecta iudicium exercet. Alterum interius, vniuersum & commune omnibus hominibus, diuitibus & pauperibus; sanis & infirmis; saecularibus, Ecclesiasticis, ac religiosis: alterum exterius, idque valde variatum: accommodatum scilicet circumstantijs personarum, locorum, & temporum: quae plurimum variantur.

PRIVM Regina haec subijcit sibi appetitum, qui dicitur concupiscibilis, omnesque eius propensiones & actus: frangens & gubernans omnes iuxta rationis regulas. Quare semper iubet, homines siue diuites, sibi que indulgetes; siue infirmos, & valetudinarios, subiectum habere hunc appetitum: ita ut nullum cibum siue preciosum, siue vilem; necessarium aut non necessarium ad vitae sustentationem, inordinate appetant. Nam, teste S. Gregorio: *non cibus, sed appetitus in vitio est.* Nam Elias etsi a bis in die carnibus vesceretur, temperans tamen & abstinens censebatur: Esau autem iudicatus est intemperans, eo quod vehementi appetitu comederit *blentis edulim:* & Israelitae fuerunt etiam intemperantes: cum concupiscerent *cucumeres, cepas, & allia.* & quoniam dæmon bene hoc nouit, non tantum facile cibum externum, quanti internam eius appetitionem; & ita secundum Adamum tentauit, aditans illum, ut d *lapides non in carnem, sed in panem conuerteret;* sicut etiam non vicit primum Adamum, offerendo illi carnem sed pomum. Quamobrem praecipua temperantiae siue Abstinentiae gubernatio consistit in frangenda & coercenda interioris huius ap-

Gula vincitur cum sanctitas spiritus statuat. i Deut 8. 3. k Dan. 1. 15.

l Prou. 27. 7. Lib de Elia & ieiunio.

Abstinentia regit omnia in corde humano.

Subijcit sibi appetitum concupiscibilem. Appetitus non cibus in vitio est. Lib 3. Moral e. 13. a 3. Reg. 17. 6. b Gen. 25. 34. c Num. 11. 5. d Matt. 4. 3.

Lib. 5. c. 8.

Apolog. ad Guibet.

fa. Reg. 23. 15 g. Iudicum

7. 7.

Bibentes aquam manu fixatam habent cupiditatem.

h. Luc. 21. 14.

2.

Temperantia mortificat voluptatem.

Abstinētia fines multos.

Processus. 6.

Relig. c. 32.

Auari temperantes sunt ne faciant expensas.

i. Ecd. 14. 10.

Hypocritae abstinere ut laudentur.

k. Mat. 6. 16.

Tribus modis inanis gloria facit abstinere religiosos.

Ex Cassiano

Lib. 2. c. 23.

petitus nimietate, iuxta illud Apostoli: *carnis curam ne feceritis in desiderando* quasi dixerit: non prohibeo curam carnis vestrae; sed nimia desideria ei respiciendi. Ex quo infert Cassianus: infirmos & indigentes cibis delicatibus, posse esse temperantiores ijs, qui multum ieiunant; si desideria, in quibus fragilitas carnis exigit, mentis vigore castigant. Et, qui multum ieiunant, si volunt esse perfecti, debent etiam mortificare haec desideria, et escarum viliū & crassarū; Eū in modum (ait S. Bernardus) quo f. *David bibere aquam sibi allatā ex cisterna, quae erat, in Bethlehem*, eō quod nimio quadam appetitu eam desiderasset. Et, qui g. *curuatis genibus aquam biberant*, facti sunt à Domino, tanquam inhabiles ad bellum: illa enim ratio bibendi dicabat nimiam internam cupiditatem: qui verò obiter *aquam sumit*, bā. nū eam ad os proijciens, fuerunt approbati: quia indicium id erat cupiditatem suam frānatam habere. Vt intelligatur, quod haec magna Regi modo illo Ducis Gedeonis probet suos milites in ratione bibendi aquae, escas ordinarias sumendi admittens ad vexillū & obsequium suum, eos sua desideria continent; & coercent; reprobans verò, qui suis desiderijs in na laxant: eō quod plus desideria ipsa dnerent, & inhabiles ad pugnam rediret quā ipsi cibi. Et propterea Christus D. N. dixit: *h. attendite vobis, ne forte g. tur corda vestra in crapula & ebrietate*. Dixit hūc eōrda, & non corpora: nō cordis est, quo homo torpescit: ex quo etiā o. & torpor corporis patitur.

Ex quo intelligitur, quod abstinētia siue Temperantia mortificet principue finem gulae, hoc est voluptatē temperantia enim nūquā propter aliquid comedit, ut delectetur; (delectatio enim condimentū tantū esse debet mestionis) sed ob alios excelsiores magisq; gloriosos fines virtutis. Quos magis declaretur, aduertendum est: Abstinētia multos fines habere potest quosdam malos, alios bonos, alios perfectos: & hac ratione S. Bonaventura distinguit quinque modos temperantiae. Primus est, Auaritiae; secundus Hypocritae; tertius Paupertatis; quartus medicamentū; quintus Religionis & perfectionis. Nā Auari solēt esse temperantes; ne expensas faciant, de quibus clericus dicit: *quod i. nō satiētur pane; & super mensam suam sint intrinsecus fame*. Hypocritae etiam temperantes sunt & abstinētes, ut honorentur a laudentur ab hominibus: & quando ieiunant incedunt tristes, ut appareant *suam*: in hac enim vita, quaesitū premiū fortunatū, quas seruant; aut honorem quem acquirunt, & recipiunt; sed aeternū tamē amittunt. Imo pro suo labore potius promerentur. Sed secunda haec Hypocritae, & inanis gloriae abstinētia solet aliquos religiosos prostertere: cuius rei tria sunt indicia. Primum, cum Abstinētia est singularis; & inusitata: cum tamē in rebus alijs non sunt illi bono exēplo, sicut in hac. Secundū, si publicē sint abstinētes & reperiati; occultē tamen; & cum ab alijs videri & obseruari non possunt.

sunt intemperantes: nam in his casibus siue comedant, siue non comedant, utrumq; ab eadem radice, an dre scilicet proprio erit. contra quos dixit Deus per Zachariam: *I cumie: unaretis & plangere:is: nunquid ieiunium ieiunastis mihi? & cum comedistis & bibistis nunquid non vobis comedistis, & vobis metipsum bibistis?* quasi eis dixerit: in ieiunio non meum honorem, sed vestrum quaerebatis; in cibo autem & potu querebatis potius, quod vestro palato arridebat, quam quod meo. *Tertium* signum est, si in modo suae abstinentiae valde sint pertinaces, etiamsi nec superiores, nec Confessarii illum approbent. Quale fuit ieiunium illorum, quibus dixit Deus per Isaiam, se non admittente illud, eod quod in eo *inveniretur voluntas eorum, & ad lites & contentiones ieiunarent*, perturbantes pacem, praetextu ieiunij sui.

Alia duae Abstinentiae Paupertatis & aegritudinis habent fines ex se indifferentes, ita ut & mali esse possint, & boni ex circumstantia, quae adiungitur. Si enim pauper propterea solum est temperans, quod non habeat plus quod comedat; eius abstinentia est coacta, & vitiosa, si cupiditas alia sit inordinata. Sed licet ei facere ex necessitate virtutem, gaudente, se non habere quod comedat, ut occasione inde habeat exercendae temperantiae; nam, si haberet, forte esset vorax, sicut dives ille anarus & Epulo. Et hac ratione pauper ille Lazarus fuit temperans, qui, *n cupiebat saturari de micis, quae cadebant de mensa divitis: & nemo illi dabat*. Et eadem ratione, si infirmi & valetudinarii abstinere ab aliquibus cibis ad evitandum incommodum ex eis prouentur: talis abstinentia erit medicinalis, sed parvi alia pretij; imo interdum neque virtus, si dolcat ob infirmitatem, quatenus propter eam privatur talibus deliciis & voluptatibus. At Christiana, religiosa, ac perfecta abstinentia gloriosum illum finem respicit, de quo dixit Apostolus: *o sine manducatis sine bibitis, sine aliud quid facitis omnia in gloria Dei facite*, addentes excelsum hunc finem ei, quem huiusmodi opera ex natura sua respiciunt: conseruationem scilicet sanitatis, & vite: quatenus est rationi conformis: sed nobilius quid est, ex vere se & abnegare quidquid est proprium, & pure comedere, propterea quod Deus velit, & iubeat ut comedas, aspiciens tuum corpus sicut aspiceres alicui pauperis, cum ei dares aliquid ad comedendum: eo quod sit seruus Dei, & ut vires habeat, fortisque sit ad laborandum pro eius obsequio iuxta illud eiusdem Apostoli: *p qui manducat, Domino manducat, & gratias agit Deo*.

Ad perfectam interiorem Temperantiam pertinet tertia alia Excellentia, quae in eo consistit, ut spiritus non se effundat totum in opus, quod facit corpus: iuxta Regulam Ecclesiastici dicentis: *q noli acidus esse in omni Epulatione, & non effundas super omnem escam*. Quod S. Bernardus sic declarauit: cum manducas, ne totus manducas; sed corpore suam refectionem procurare, mens suam non negligat. Tunc autem aliquis dicitur totus manducare, cum ita se occupat in comedendo ut & mens ipsa & imaginatio, & omnes appetitus in ipsis cibis occupentur.

V 2

& quo

I Zach. 7. 5.

Signum est
Hypocrysis
in modo
abstinendi
pertinacem esse.
m/Isa. 58
Abstinentia
paupertatis & aegritudinis indifferentes habent fines.

n/Luca, 6. 22

Abstinentia
ad gloriam
Dei dicenda.
o 1. Cor. 10.
31.

p/Rom. 14.
6.

3.
Temperantia spiritus
effusionem
cauet
q/Ecol. 37.

32.
Ad Fratres
de Monte
Dei.

Tobia. 12. 9.
 Spiritus
 cum cor-
 pore cibū
 sumat.
*De hac cō-
 suetudine
 vide Cassi-
 an. l. 4. c. 7.*
Turres
Tract. 102.
in Reg. 8.
Benedic.

1. Tim. 4. 5.

2. Paral. 67. 12.

& quodāmodo obforbeat̄ur in ipsa voluptate, qua afficiūtur: quod plane
 decet Christianum hominem: decet aut̄, vt dēū corpus cibo corporatū
 ficitur spiritus suam spiritualem refectionem sumat, cum in modum
 Angelus dixit Tobiae: *videbar quidem vobiscum manducare, & bibere: sed
 inuisibili. & potu, qui ab hominibus videri non potest, vtor.* Sumat igitur caro
 suas visibiles; sed ita tamen, vt simul spiritus inuisibile in suū cibum sumat,
 siue id fiat attendendo alicui lectioni, quae tempore mensae habetur, vt
 est apud religiosos, siue considerando & ruminando mysteriū aliquod
 nostrae; siue affectus exercendo per varios actus amoris & laudis Dei: per
 actus gratitudinis ac deuotionis; per petitiones variarū virtutum: accipit
 pro materia talium actū aliquid, quod legitur, aut ipsosmet cibos, qui
 ponuntur: conferendo, eos nunc cum ijs, qui proponuntur in caelestibus
 nunc cū felle & aceto Christi Domini in cruce; nunc cū defectu eorū, qui
 in inferno. Aliquando etiam suspirando & optando cibum Angelorū
 rubescendo, quod bestiarum cibus vescaris. Aliquando iudicando, te cibis
 peccata indignum eo, quod comedis; Deum verò laudando, quod illi
 merenti largiatur; & virtutes petendo, quas ipsi cibi significant, cum
 vesceris: qualis est viua gratiae aqua, vinum dēni amoris, ac zeli, panis
 gratitudinis, tenebricitudo cordis carnei; miscendo frequenter (vt ait Apostolus)
 gratiarum actionem pro his donis: cibus enit̄, qui sumitur, & sanctificatur
 per verbum Dei & orationem, quae, dum ille sumitur, inseritur; quia sumitur
 in praesentia ipsiusmet Dei, rebus omnibus assistentis: vt huiusmodi praesentia
 frenet appetitum; & recte disponat omnia exteriora, quae ab eo proueniunt
 propterea enim dixit Dauid: *Justi epulentur, & exultent in conspectu Dei: sicut
 Moyses, & omnes seniores Israel inuitarunt lethro, vt comederent omnes panem
 cum eo coram Deo: in cuius conspectu nihil fieri debet immensā eius potentia
 te indignum.* §. II.

Abstinentia exterior. & virtutes quae illam iuuant.

EX Hoc iudicio ac interiori Abstinentiae directione pronem̄it omnis
 exterior rectitudo: quamvis sit difficilior, eod̄ quod non possit eiusdem
 rationis, ac eadem pro omnibus. Cuius perfectio in quatuor his rebus
 considerandis consistit: quantitate scilicet, & qualitate ciborum; tempore, loco
 modo eos sumendi attendendo in omnibus dispositionem, completam
 nem ac necessitatem sumentis, ceterasque circumstantias: Nam comitantur
 sed speciatim respicit tres virtutes, à quibus plurimam iuuatur.

PRI MA est virtus Obedientiae debita Deo, eius Ecclesiae, & legibus
 praescriptis Maiorum, siue quae Status si sit religiosus; & haec esse debet
 p̄cipuus Dux, & instar Poli, quo dirigitur. Quicunq; enim cibus cōtra Dei legem
 & voluntatem sumatur erit instar boli illius Adami; & sumptio cum inobedi-
 entia

dentia est animæ venenum. Quando igitur gula ad talem comestionem te impulerit, respondendū tibi est quod Reehabitaræ respondebant inuitati eos ad bibendum vinum: dicebant enim: *non bibemus vinum unquam: quia Iona- dab pater noster praecepit nobis, ne biberemus vinum in sempiternum.* & ita dices: non gustabo reip̄ talem, neq; tali tempore, aut loco: quia pater meus celestis ita iubet: sufficit autem mihi quod ipse iubeat, vt ego ad nutum exequar.

Quam ob rē sanctus Basilius suis Religiosis suadebat, vt ad tēperantia thesaurum rectē custodiendum, clauem eius traderent Patri suo spirituali: ex cuius directione os suū aperiat, vt comedat, aut claudat, ne comedat; eiusq; verbum & ordinē sequantur, nō dantes locū cōsilio, & suggestioni serpentis, qui Euā seduxit: vitur enim ille falsa clauē, licet rectē formā praeferente, vt faciat nos aperire os cūm Deus iubet illud claudī: vt statim mors ingredia- tur. Quemadmodum euēnit magistro cuidam viro decepto à quodā falso Pro- pheta, suadente illi, vt *comederet in loco, in quo praeceperat ei Deus, ne comede- ret;* is enim violenta morte à leone illata, culpam luit suæ inobedientia.

Huius Obedientia valde affinis est fraterna charitas: cui valde attenden- dum est, ne quid comedatur aut bibatur cum scandalo & offensione proxi- morum, iuxta illud Apostoli: *Noli propter escam destruere opus Dei; & proxi- mum illum perdere, pro quo Christus mortuus est. Nam omnia quidē sunt munda; sed malū est homini, qui per offendiculum manducat. Et bonum est non manducare carnes. Non bibere vinum, neq; in quo frater tuus offenditur, aut scandalizatur, aut offensus.* Ac de seipso dicebat: *si esca scandalizat fratrem meum, non manda- cabo carnem in aeternum.* Quemadmodū insignis ille & strenuus Martyr Eleazarus, qui non solum e voluntarie praebat ad supplicium, ne carnem porcina manducaret, contra legis antiquae praeceptum, cuius se obseruatorem profi- tebatur: sed maiori adhuc animi constantia reiecit illorum persuasionē, qui eū horabantur, vt simularet se carnem illam manducare, vt Regis praecepto pare- re videretur; & sic mortem euaderet: quibus ipse respondit cito, dicens: *pramitti se vellem in Infernum, ne mali adolescentium arbitantes Eleazarum tales carnes comedere, propter eam simulationem deciperentur.* Cuius exemplum sequuti e septem fratres Machabæi gloriosum subierunt martyrium, vt idem praece- ptum seruarent, & alij similiter Machabæi secesserunt in desertum locum, & se cibo vescerantur, ne prohibita cibum manducarent.

TERTIA virtus, quam Abstinentia respicit & in quam tendit, est Casti- tas: cuius conseruatio incumbit ipsi, iuxta illud S. Hieronymi: in omnibus exhibere sobrietatem, vt te sobrietas exhibeat purum & castum: quare oculos in hanc puritatem, & castitatē coniiciens, quatuor praedicta ita moderaberis, vt nihil omnino eū eius detrimento admittas. Denique eadem Abstinentia respicere debet virtutem Pœnitentia, quæ ad satisfaciendum Deo pro pec-

V 3 catis,

Sumptio
cibi cum
inobedi-
entia vene-
re. 35. 1. 6.
Serm. de
Abdicat.
verum.

b 3. Reg. 13.
22.

2.
Nil come-
dendum
cum scan-
dalo fratris
c Ro. 14. 20.

d 1. Co. 8. 13
e 2. Mach.
6. 19. 23.
Eleazarus
simulare
carnis co-
mestionem
noluit.

e 2. Mach.
7. 1. 6. 5. 27.

3.
Sobrietas
castitatem
conseruat.
Tract. 31. in
Regu. S. Bo.
nedia.

Abſtinentia pro peccati-
t-ntia ad-
hibenda.

catis, præcipuè carnalibus, sæpius adhibet ieiunia, & feueras abſtinentia prædictis quatuor rebus obſeruans ſemper Obedientiæ præſcriptum documenta quæ in proximo capite ponentur.

CAPVT XV.

OMNES GRADVS SAC. MODI PARTICVLARES TEMPERANTIAE & Abſtinentia perfectæ; & qua ratione eidem conferant ad caſſodiam Caſſiana

Temperantia prudens
cibi quantitatē
moderatur
Lib. 5. Ca. 5
& Coll. 2.
cap. 12.

TEMPERANTIAE virtus auxilio Prudentiæ, quæ in rebus omnibus modicum adhibet, moderatur imprimis cibi potuſque quantitatem inſumentis neceſſitatem, vires, complexionem, & occupationem corporis multam aut exiguam; leuem aut laborioſam vt enim aduertit Caſſianus, poſſunt omnes eandem omnino regulam in hoc ſeruare, nam alij indiget maiori quantitate, quàm alij: ita vt aliquis cenſeatur temperans, integrum ſumens panem; alter verò intemperans vel mediū ſumat. & hac ratione veniuntur duo vitia valde pernicioſa: ſi iudices ſcilicet temere, multum comedentem; & ſi inaniter extollas teipſum parcius comedentem: vitia que enim Apoſtolus daſinat cum ait: *a qui manducat, non manducantem ſpernat; & qui non manducat, manducantem non iudicat.* extrema enim cibi portio non eſt certa regula virtutis internæ. Hæc enim in eo conſiſtit, ut tentur duo extrema vitioſa: ne ſcilicet plus aut minus ſumatur, quàm ſi neceſſarium, & conueniens ad vitam ipſam ſuſtendam, & ſatiſfaciendam obligationibus & oneribus proprii ſtatus; ſiue multū aliàs ſit, ſiue modicum quod ad id ſufficiat. Gubernandum enim eſſe corpus ait S. Bonauentura in modum, quo Deus mundum hunc gubernat: ita vt nihil ex neceſſario deſit; nec tamen habeat ſuperflua. Præclare hoc declarauit S. Baſilius diſciplinam ſicut in gula intemperantiam declinare, graue ac periculoſum eſt: ita nimiam abſtinentiam corpus atterere, ac per inſimilitatem inutile reddere omni profectò ratione caret. Aque igitur periculoſum eſt vtrumque: ieiunio extremum: nam æquè impedire poſſunt exercitia virtutum. Quæ admodum ſi equum ad eò pinguem & laſciuientem enutrites vt non poſſit illum in curſu retinere, ſed impetu ſuo te præcipitet; aut ſi macerando debilitares vt in medio curſu deſiceret, nec poſſet ulterius progredi; vitia que hoc eſſet pernicioſum. Neceſſe igitur eſt extrema vitioſa ita vitare, neque ad dexteram inclines, neque ad ſiniſtram; neque ob nimium carnis caro ſe præcipitet in vitia carnalia; neque ob defectum cibi neceſſarii deſiciat in exercitijs virtutum. Cum enim corpus ſit animæ inſtrumentum, eas exercendas; neque Deus illud condidit, vt eſſet otioſum; ſed vt operetur, & laboraret; neceſſe eſt dare ei ſuſtentationem ad id præſtandum accellariam, dicendo cum Dauid: *b fortitudinem meam ad te caſſodiam, vt tibi ſeruiam.*

1 Ro. 148.
Externa cibi ſumptio non eſt interna regula virtutis.

Proceſſu 6.
Religio.
Cap. 12.
Lib. de vera Virgi, & de Conſtit. monaſt. c. 3.
& Reg. 228.
ex breui.
& ex Fuſſi.

Extrema vitioſa abſtinentiæ vitanda ſunt.

b Pf. 58. 10.

Quo

